

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕРЖАВНІ ТА НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ
СОЦІАЛЬНОЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “29” серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Державні та недержавні організації в системі соціальної та соціально-педагогічної роботи
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	1 / 2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Мета: вивчення сутності, природи та особливостей розвитку соціальної сфери в Україні, специфіки функціонування державних та недержавних організацій в системі соціальної та соціально-педагогічної роботи та надання ними соціальної допомоги і соціальних послуг на сучасному етапі розвитку системи соціальної роботи в Україні та за рубежом.

Завдання:

- вивчення проблеми соціальної підтримки і надання соціальних послуг у соціальній практиці;
- надати теоретичні знання з основ взаємодії державних та недержавних структур в роботі з соціального захисту населення;
- сформувати уявлення про специфіку діяльності третього сектору в соціальній роботі з населенням;
- розвивати вміння використовувати інформацію про соціальну роботу державного та недержавного сектору у професійній діяльності соціального працівника;
- формувати навички щодо впровадження форм і методів надання соціальних послуг різним групам клієнтів державних та недержавних організацій в системі соціальної роботи.
- розвинути практичні навички з організації співпраці з неурядовими, громадськими організаціями, благодійними фондами та службами.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність розробляти і управляти проектами.
- ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 10. Здатність працювати в команді.
- ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.
- ФК 2. Здатність до виявлення соціально значущих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.
- ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, спроектувати та змоделювати соціальні ситуації.
- ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.
- ФК 7. Здатність до професійної рефлексії.
- ФК 8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.
- ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.
- ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.
- ФК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

Програмні результати навчання

- ПРН 1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.
- ПРН 8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.
- ПРН 11. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командування та координувати командну роботу.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
---	------	---------------------	----------

1.	Загальна характеристика державних та недержавних організацій у системі соціальної та соціально-педагогічної роботи	Розуміти значення державних та недержавних організацій у системі соціальної роботи. Знати визначення понять «державна» «недержавна організація». Володіти інформацією про мережу державних та недержавних організацій, причетних до розв'язання соціальних проблем в Україні. Знати типи та функції недержавних організацій.	Опрацювати відповідні наукові джерела.
2.	Нормативно-правове забезпечення діяльності державних і недержавних організацій у соціальній сфері	Знати та застосовувати нормативно-законодавчі акти щодо підтримки і розвитку системи надання соціальних послуг на державному і недержавному рівнях.	Опрацювати відповідні наукові джерела.
3.	Діяльність громадських організацій у соціокультурній сфері	Розуміти роль громадських організацій в житті суспільства. Знати класифікацію ГО у соціокультурній сфері та її основні напрямки діяльності. Виділяти фактори, що впливають на недостатню дієвість українських ГО у вирішенні соціокультурних проблем.	Опрацювати відповідні наукові джерела.
4.	Розвиток благодійництва та меценатства в Україні	Знати суть і зміст понять «благодійництво», «благодійна організація». Аналіз появи та розвитку благодійництва в Україні. Розуміти відмінність між благодійництвом та меценатством. Знати порядок створення та державної реєстрації благодійних товариств і	Опрацювати відповідні наукові джерела.

		установ, підстави та порядок припинення діяльності благодійних товариств і установ. Визначати особливості фінансування соціально-культурної сфери з боку меценатів.	
5.	Волонтерська служба недержавної організації соціальної сфери	Розуміти появу волонтерства в сучасній Україні. Знати нормативно-правову базу волонтерської діяльності в Україні. Виділяти основні напрямки волонтерської підготовки (роботи). Вміти залучати волонтерів до соціальної діяльності у недержавній організації. Розкрити проблему раціонального використання волонтерів у соціальній сфері. Знати практичний аспект підготовки і організації діяльності волонтерів та добровільних помічників.	Опрацювати відповідні наукові джерела.
6.	Управління персоналом та соціальними процесами в недержавній організації соціальної сфери	Визначати особливості управління персоналом на підприємствах та організаціях соціальної сфери недержавної форми власності. Аналізувати кадрове забезпечення соціальної роботи. Знати сутність управління соціальними процесами, процесами зайнятості, процесами міграції з боку недержавних організацій. Приймати рішення як об'єднуючий процес в управлінні соціальною роботою. Знати особливості їх	Опрацювати відповідні наукові джерела.

	використання в громадських організаціях. Визначати фактори, що впливають на прийняття рішень у соціальній сфері.
--	--

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське заняття	45
Самостійна робота	5
Залікова контрольна робота	50
Максимальна кількість балів	100

Оцінювання здійснюється за національною та ЄКТС шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи (Див. пункт «8.3. Види контролю» Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).

Поточний контроль відбувається за результатами виконання самостійних робіт (опрацювання літератури, написання рефератів, конспектування першоджерел).

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за п'ятибальною шкалою. На завершення теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок на семінарських заняттях в 5-бальній шкалі множиться на коефіцієнт 9, відповідно – максимальний бал за усі отримані заняття у підсумку складає 45 балів. Максимальна оцінка – 100 балів (45+50 к.р.+5 с.р.)

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1					45
Самостійна робота																5		5
Залікова контрольна робота																	50	50
Всього за тиждень	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	20		5	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Література:

1. Горемикіна Ю. Проблеми розвитку недержавних організацій у сфері надання соціальних послуг. *Демографія та соціальна економіка*. 2009. № 1(11). С. 34–43.
2. Громадські об'єднання в Україні : навч. посіб. / за ред. В. М. Бесчасного. К. : Знання, 2007. 415 с.
3. Громадські організації у дискурсі демократизації суспільства: монографія [Електроний ресурс] / Мін-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; за наук. ред. В. П. Беха ; редкол. : В. П. Бех (голова), Г. О. Нестеренко (заст. голови) [та ін.]. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 680 с.
4. Громадські організації та спілки осіб з інвалідністю як суб'єкти надання соціальних та реабілітаційних послуг засобами інклюзивного туризму в громаді: монографія / Кравченко О.О., Коляда Н.М, Каштан С.М.; Молоченко І.А. Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2020. С. 21–22
5. Когут В. І., Андрейчук С.К. Державні та недержавні організації соціальної сфери в Україні: особливості взаємодії та перспективи розвитку. *Ефективність державного управління*. 2016. Вип. 3. С. 201-207.
6. Матяж С. В., Гуріна А. А. Роль недержавних організацій у вирішенні проблем у соціальній сфері в Україні. *Молодий вчений*. 2014. № 7(2). С. 169–172.
7. Наливайко Л. Р. Неурядові правозахисні організації в Україні: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Наливайко Л. Р., Грицай І. О., Дніпров О. С.; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. К.: Хай-Тек Прес, 2014. 431 с.
8. Савка В. Є., Лещук Т. С. Державні та громадські організації соціальної сфери: проблеми співпраці. *Молодіжна політика: проблеми та перспективи*: матер. 4-ї міжнар. наук.-практ. конф. (11–12 квітня 2007 р., м. Дрогобич). Дрогобич : Вимір, 2007. С. 75.
9. Соціальна робота у недержавному секторі [Навч. метод-комплекс] /Укладач Гончар Л.К.. К.: Акад. праці і соц. відносин Федер. проф. спілок України. 2009. 20 с.
10. Соціальні послуги в Україні: сьогодення та перспективи / Т. В. Семигіна, К. С. Міщенко, Т. Г. Кіча та ін. К. : ВК «Зірка», 2007. 52 с.
11. Стецьков О., Майорова Н., Шелковнікова В. та ін. Волонтерська служба недержавної організації соціальної сфери. К.: Сфера, 2000. 92 с.
12. Тимошко Г. М. Організація діяльності державних і спеціалізованих служб : навчальний посібник. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2011. 248 с.
13. Чепурнов В. О., Ярема В. І. Благодійництво як пріоритетна форма некомерційної господарської діяльності: монографія; Ужгород. нац. ун-т. Ужгород: Ужгородська міська друкарня, 2008. 143 с.

14. Черкашина Т. О. Недержавні громадські організації як суб'єкт надання соціальної допомоги населенню. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право* : збірник наукових праць. 2010. № 2 (6). С. 89–94.

15. Шамрук Н. Особливості участі громадських організацій у запобіганні та протидії домашньому насильству в сучасних умовах. *Науковий вісник Сіверщини. Серія: Право*. 2018. № 2 (4). С. 75–87.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kpspr@pnu.edu.ua
Викладач	Кулик Іванна Василівна
Контактна інформація викладача	+380677047023 ivanna.kulyk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу спрямована на створення доброзичливої атмосфери на занятті, активну комунікацію в групі з дотриманням правил академічної доброзичливості. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів. Однією з вимог є відповідальне ставлення до виконання завдань самостійної роботи, опрацювання необхідної інформації, наукових джерел та інших завдань.

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» – Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». <p>Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Склад комісії з питань етики та</p>
--------------------------	---

	<p>академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.</p> <p>– Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.</p> <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час занять	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. За рішенням кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були</p>

	<p>учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-локументи/polozhenja/</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus .</p>

Викладач

Кулик І.В.